

ВІДГУК

офіційного опонента Шевченка Юрія Андрійовича
на дисертаційне дослідження Рябової Юлії Миколаївни

**«Підготовка майбутніх соціальних працівників до професійної
діяльності в багатонаціональному середовищі»,**

подане на здобуття наукового ступеня кандидата педагогічних наук
за спеціальністю 13.00.04 – теорія і методика професійної освіти

У час постійних суспільних трансформацій, втрати ціннісних орієнтирів та зростаючої кількості міжкультурних контактів постає соціального працівника як особистості, чия діяльність покликана гармонізувати всі сфери соціальної взаємодії, налагоджувати ефективну соціалізацію, інтеграцію в суспільство осіб, які цього потребують, набуває особливого значення. Тому останні десятиліття засвідчують зростання уваги наукової спільноти до постації соціального працівника і його належної професійної підготовки.

У дисертаційному дослідженні Рябової Ю.М. «Підготовка майбутніх соціальних працівників до професійної діяльності в багатонаціональному середовищі» подано теоретичне узагальнення й нове практичне розв'язання проблеми підготовки соціальних працівників до роботи в багатонаціональному середовищі, зумовлене необхідністю спеціальної підготовки з урахуванням регіонального компонента. Регіональний аспект соціальної роботи в багатонаціональному середовищі охоплює сукупність соціальних, культурних, духовних умов, які оточують людину, впливають на формування її мислення та самопізнання, життєву позицію та спосіб життя, соціальну активність, цінності та традиції, притаманні конкретному регіону. Домінуючою в цьому контексті є орієнтація на професійну підготовку високоосвіченого та толерантного соціального працівника, здатного до сміливості, нестандартного мислення та готового допомагати обездоленим членам громади.

Завдяки правильному визначенню мети, об'єкта та предмета дослідження, чітко сформульованим завданням науково-педагогічної діяльності та вибору

адекватних методів роботи дисертантці вдалося обґрунтувати та експериментально перевірити сукупність педагогічних умов, що забезпечують належну підготовку майбутніх соціальних працівників до роботи в багатонаціональному середовищі. Способи вирішення поставлених завдань дозволили автору досягнути мети та підтвердити правомірність висунутої гіпотези. Виявлені автором у процесі дослідно-експериментальної діяльності педагогічні умови підготовки майбутніх соціальних працівників до роботи в багатонаціональному середовищі теоретично обґрунтовано, експериментально перевірено й систематизовано, що забезпечує наукову повноту дослідження.

Важким внеском дисертантки в педагогічну науку вважаємо розроблену нею модель підготовки майбутніх соціальних працівників до роботи в багатонаціональному середовищі, що в рамках чотирьох блоків (організаційного, змістового, діагностичного та результативного) містить компоненти та етапи підготовки соціальних працівників, визначені автором педагогічні умови, критерії та рівні готовності студентів до професійної діяльності.

Важливим підсумком проведеної теоретичної та експериментальної роботи автора є висновки. Відзначимо, що висновки до кожного розділу та загальні висновки відповідають поставленим у дослідженні завданням та базуються на результатах виконаної пошукової роботи.

Практична цінність дослідження полягає в тому, що автором розроблено методику та навчально-методичне забезпечення процесу професійної підготовки майбутніх соціальних працівників до роботи в багатонаціональному середовищі: методичні рекомендації «Іншомовна підготовка майбутніх соціальних працівників до роботи в багатонаціональному середовищі».

Як позитивне слід відзначити, що дисертація має логічну структуру, містить значні статистичні розрахунки, що базуються на визначеному в педагогічній науці математичному апараті. Матеріал викладено грамотною українською мовою з

посиланнями на наукові статті, дисертаційні дослідження та монографії вітчизняних та зарубіжних фахівців.

Вірогідність отриманих результатів і наукових висновків забезпечено методологічною та теоретичною обґрунтованістю вихідних положень, узагальненням результатів експерименту та можливістю його відтворення.

Наукові положення, висновки і рекомендації, сформульовані в дисертації, повністю викладені в опублікованих працях автора: 15 одноосібних публікаціях, 8 з яких – у провідних наукових фахових виданнях, 2 – у міжнародних виданнях, 6 – матеріали та тези конференцій, 1 – методичні рекомендації.

Зміст автореферату повністю відповідає основним положенням дисертації.

Позитивно оцінюючи проведене дисертаційне дослідження, вважаємо за доцільне висловити деякі зауваження:

- на стор. 25 дисертаційної роботи подано перелік державних документів, що регламентують права і свободи громадян України різних національностей, але не зазначено, коли ці документи набули чинності. Доцільно було би вказати рік прийняття кожного документа, що уможливило б оцінку його впливу на сьогоденну ситуацію з багатонаціональністю в Україні;
- у третьому розділі роботи вміщено 12 таблиць, 12 рисунків, 3 формули розрахунків та гістограми. На нашу думку, краще було б частину з них перенести в додатки, що спростило би сприйняття основного тексту;
- у роботі є певні стилістичні та пунктуаційні недоліки.

Проте зазначені зауваження не знижують загальної позитивної оцінки роботи і можуть бути враховані автором у подальшій науковій діяльності.

У цілому дисертація Рябової Ю.М. є завершеним самостійним дослідженням, вагомим внеском дослідниці в теорію та практику підготовки майбутніх соціальних працівників до професійної діяльності в багатонаціональному середовищі. Робота має наукову новизну, теоретичну та практичну значущість, оформлена згідно з

вимогами до робіт такого плану. Дисертація відповідає вимогам „Порядку присудження наукових ступенів і присвоєння вченого звання старшого наукового співробітника” від 24 липня 2013 р. за № 567, а її автор - Рябова Юлія Миколаївна - заслуговує присудження наукового ступеня кандидата педагогічних наук за спеціальністю 13.00.04 – теорія і методика професійної освіти.

14 червня 2016 р.

Офіційний опонент:

кандидат педагогічних наук, доцент

кафедри соціальної роботи

та музичного мистецтва

Миколаївського національного університету

імені В.О.Сухомлинського

Ю.А.Шевченко

